

Iktatószám: 3/ 22-22/2015.

Tárgy: Az integrált családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás ügye.

ELŐTERJESZTÉS

Aszófő Község Önkormányzata Képviselő-testületének

2015. november 4-i rendes nyílt ülésére

Előterjesztő: Keller Vendel polgármester

Az előterjesztést készítette: Németh Tünde jegyző megbízásából
Dr. Panyi Szilvia Orsolya aljegyző
Tabi Tímea igazgatási ügyintéző

Tisztelt Képviselő-testület!

A napirendi pont kapcsán az alábbi előterjesztést teszem:

Az Országgyűlés 2015. július 6-i ülésén elfogadta **az egyes szociális gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvényt**, amely a Magyar Közlöny 102. számában jelent meg.

Az elfogadott törvény értelmében a családsegítés vonatkozásában csak gyermekjóléti szolgálatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet 2016. január 1-jétől: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. **Ennek alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ a jelenlegi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás bázisán**, annak erőforrásai hatékonyabb elosztásával, **kötelező önkormányzati feladatként jön létre**.

Az új intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendelete 2015. év őszén jelenik meg.

Általánosságban az új feladatmegosztás a következők szerint alakul:

- a **települési önkormányzatok feladatkörében marad** a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. Közös önkormányzati hivatal esetében a hivatal székhelye szerinti település biztosítja a szolgáltatást a közös hivatalhoz tartozó valamennyi településen;
- a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása a **járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerül**. A járásszékhely településen működő szolgáltató illetékességi területe a hatósági feladatokhoz kapcsolódó szolgáltatások, valamint a speciális szolgáltatások vonatkozásában kiterjed a járást alkotó települések lakosságára.

Tekintettel arra, hogy családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől kizárólag egy szolgáltató keretében működtethető, eddig az időpontig szükséges az új szabályok szerint feladatellátási kötelezettséggel bíró önkormányzatoknak létrehozniuk az új intézményeket, vagy a szükséges átalakításokat elvégezniük.

Ennek érdekében a települési önkormányzatoknak 2015. október 31-éig felül kell vizsgálniuk a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződést!

Az ellátási szerződések vonatkozásában kiemelendő, hogy a Gyvt. 2016. január 1-jétől már nem engedi a gyermekjóléti központ feladatainak egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés útján történő biztosítását, ezért erre a feladatellátás megszervezésekor figyelemmel kell lenni. Ugyanakkor továbbra is lehetséges a más települési önkormányzattal kötött ellátási szerződés, vagy társulás útján történő feladatellátás mind a szolgálat, mind a központ feladatai vonatkozásában. A szolgálat vonatkozásában társulásos feladatellátás esetében figyelemmel kell lenni arra, hogy nem lehet a közös hivatalok egységét megbontani.

A települési önkormányzatoknak 2015. november 30-áig kell dönteniük a feladatellátás új rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról, és ezen időpontig kérelmezniük kell a

szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok módosítását. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha a kérelmezett adatmódosítás jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.

A fenti feladatokon túl a járásközpont települési önkormányzatának a család- és gyermekjóléti központ keretében biztosítandó feladatok ellátását megalapozandó fel kell mérni az illetékességi területen azt, hogy egyrészt a hatósági feladatokhoz kapcsolódó tevékenység, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása milyen erőforrások biztosítását igényli és milyen módon szervezhető meg a közfeladat ellátás.

A jogszabályi háttér rövid tájékoztatásul az alábbi:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról¹ Családsegítés

64. §⁴⁰³ (1) A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

(2)⁴⁰⁴ A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

(3) A (2) bekezdés szerint kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés (4) bekezdésben megjelölt céljáról, tartalmáról.

(4) A családsegítés keretében biztosítani kell

a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,

c) a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,

d)⁴⁰⁵ a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,

e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,

f)⁴⁰⁶ a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

g)⁴⁰⁷ a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt településen és fővárosi kerületben működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a menedéjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését,

h)⁴⁰⁸ a járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó, a szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – kötelező szociális diagnózis készítését azzal, hogy a feladat ellátásába bevonhatja a nem járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatót.

(5)⁴⁰⁹

(6)⁴¹⁰ Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat – keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

1997. évi XXXI. törvény
a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról¹

Család- és gyermekjóléti szolgálat²⁶⁷

40. § (1)²⁶⁸ Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) – keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

(1a)²⁶⁹ A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot

- a) önálló intézményként,
- b) a 96. § (4) és (5) bekezdése szerinti egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként, vagy
- c) jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával működti.

(2)²⁷⁰ A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c)²⁷¹

- d)²⁷² szervezi a – legalább három helyettes szülőt foglalkoztató – helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- f) felkérésre környezettanulmányt készít,
- g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h)²⁷³

- i)²⁷⁴ biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- j)²⁷⁵ részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k)²⁷⁶ nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

(3)²⁷⁷

(4)²⁷⁸

(5)²⁷⁹

Család- és gyermekjóléti központ²⁸⁰

40/A. §²⁸¹ (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

- a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít
- aa) utcai és – ha a helyi viszonyok azt indokolják – lakótelepi szociális munkát,
 - ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,
 - ac) – ha a helyi viszonyok azt indokolják – kórházi szociális munkát,
 - ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
 - ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
 - af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;
- b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében
- ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
 - bb) javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - be) utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 - bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;
- c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

(3) Gyermekjóléti szolgálatot állami fenntartó, egyházi fenntartó és nem állami fenntartó is működtethet. A gyermekjóléti központ feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

A térségi önkormányzatok többsége - így Aszófi települése is - a Balatonfüredi Többcélú Társulás keretén belül, a társulási megállapodás alapján látta el eddig is a fenti gyermekjóléti és családsegítői feladatokat.

Ezeket a feladatokat ténylegesen a Társulás fenntartásában lévő Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ kollégái végezték és végzik jelenleg is.

A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló törvény alapján végezte tevékenységét, az alábbi illetékességi és működési területen:

- étkeztetés: Balatonfüred város területén
 - házi segítségnyújtás, családsegítés: a társulás 21 településén
 - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: a társulás 20 településén
 - Idősek Klubja: a társulás 18 településén
 - Fogyatékosok nappali ellátása: a társulás 19 településén
1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről alapján
- gyermekjóléti szolgálat: Balatonfüred és térség alábbi településein: Aszófő, Balatonfüred, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Csopak, Dörgicse, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Tihany, Vászoly, továbbá tartós távollét /szabadság, betegség / esetén Zánka és Balatonakali községekben helyettesítést, esetmegbeszélést, szakmai konzultációt biztosít.
2013. január 1-től 2013. június 30-ig Csopak község és Balatonfüred város által létrehozott Balatonfüred és Környéke Szociális Intézményfenntartó Társulás fenntartásában.
2013. július 1-től a fenntartói feladatokat a Balatonfüredi Többcélú Társulás látja el.

A feladatellátást tekintve tehát **Aszófő település vonatkozásában** a családsegítés és a gyermekjóléti szolgálat működtetését változatlanul a Balatonfüredi Többcélú Társulás keretén belül javasolt biztosítani, mely feladatellátás a **Balatonfüredi család- és gyermekjóléti központ keretében lesz továbbra is hatékonyan és magas színvonalon ellátható.**

Tisztelt Képviselő-testület!

A fentiek alapján az alábbi határozati javaslat elfogadását terjesztem elő:

HATÁROZATI JAVASLAT

Aszófő Község Önkormányzat Képviselő-testületének/2015. (.....) Önk. határozata

Aszófő Község Önkormányzat Képviselő- testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64.§ (6) bekezdésében és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 40/A §-ában meghatározott integrált családsegítő és gyermekjóléti kötelező önkormányzati feladatait 2016. január 1. napjától a Balatonfüredi Többcélú Társulás keretén belül Társulási Megállapodásban foglaltak szerint, a Társulás fenntartásában működő Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ keretén belül kívánja ellátni.

A képviselő-testület felhatalmazza Keller Vendel polgármestert a Társulás tájékoztatására és a további szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2015. október 30.

Felelős: polgármester

Aszófő, 2015. november 4.

Keller Vendel s.k.
polgármester